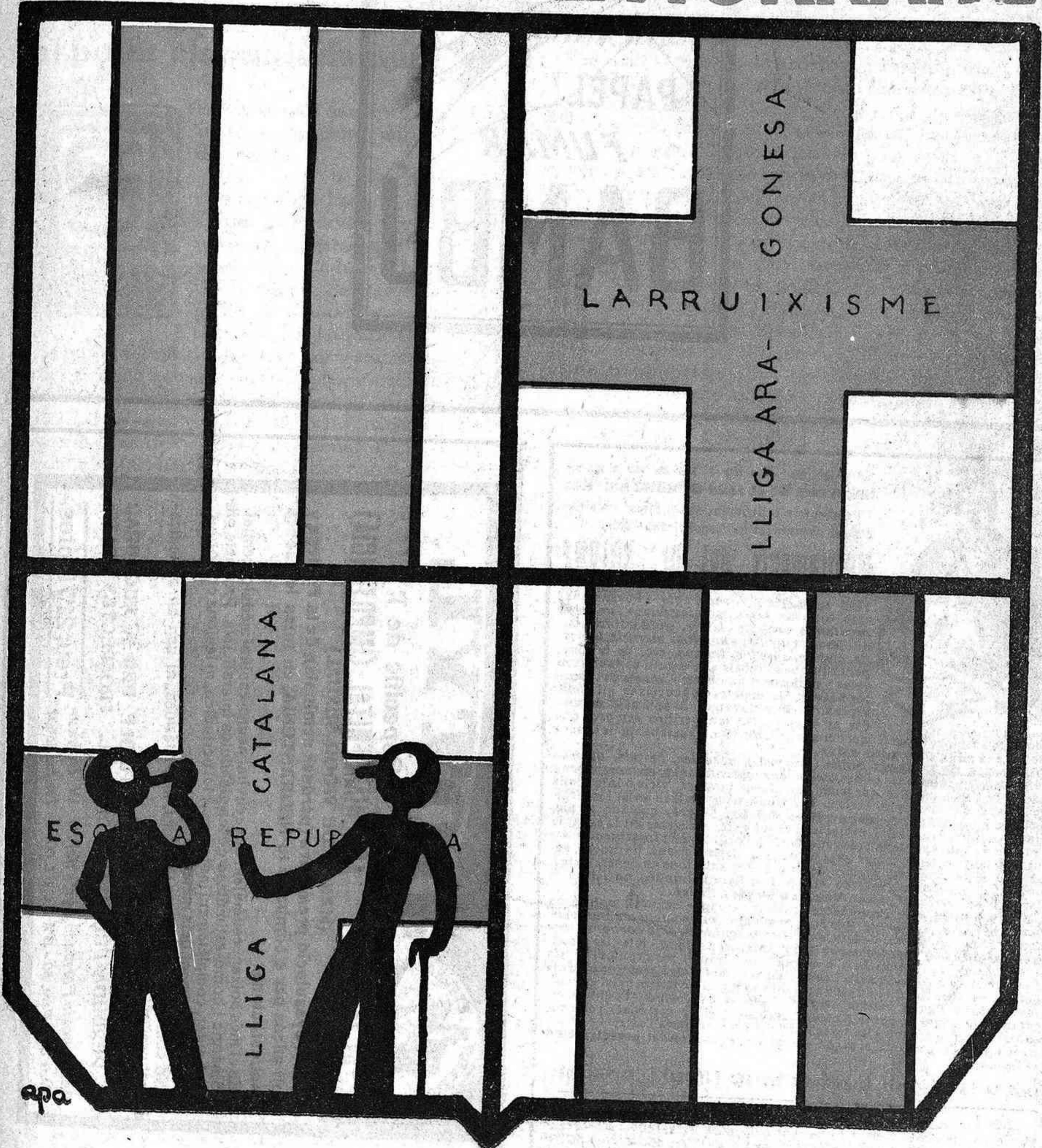
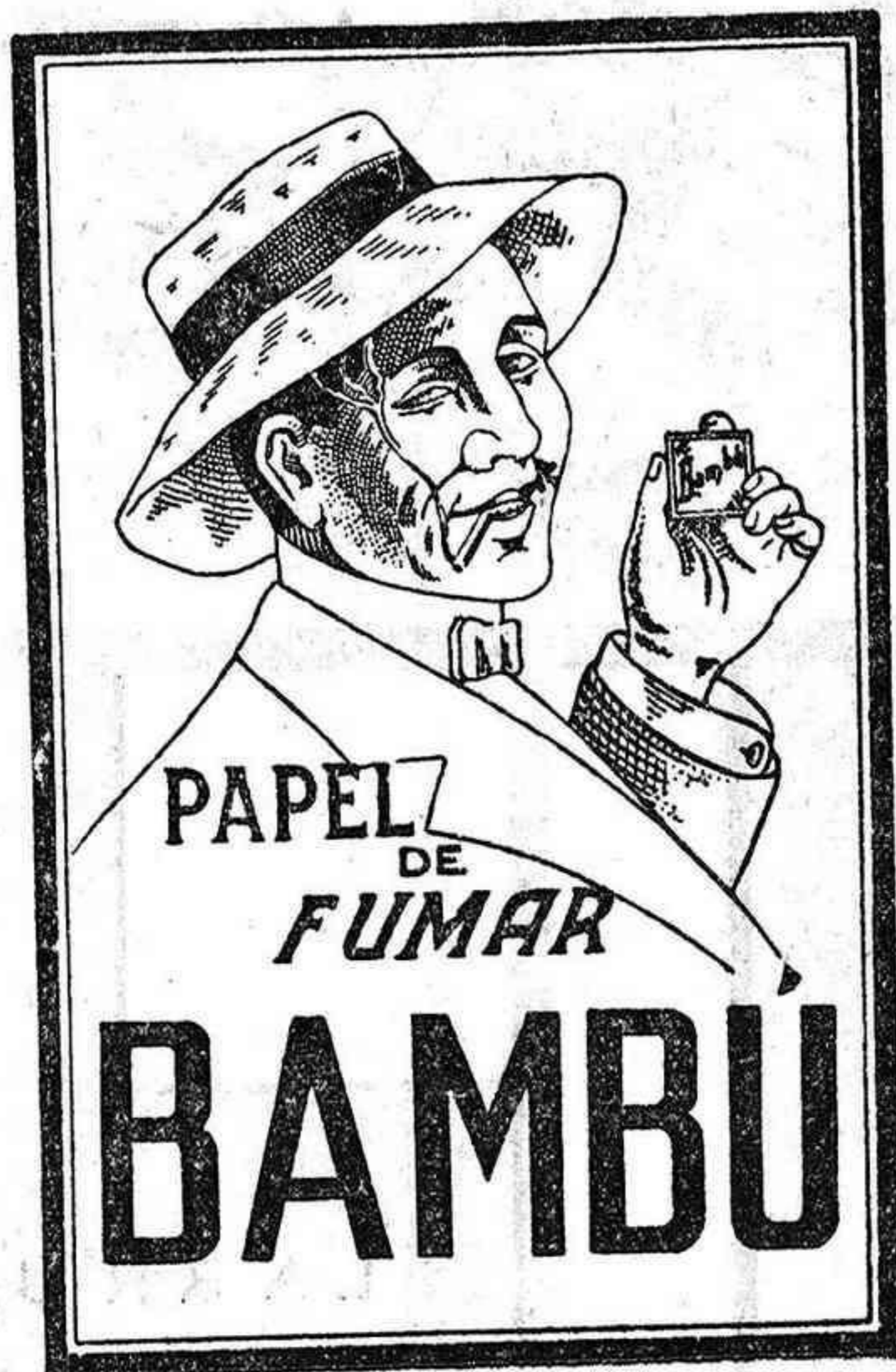

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Així, doncs, les armes de la Ciutat són, com en temps del caciquisme, quatre barres i dues creus.
—Et descuides algunes creus i alguns barres!

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Pròu sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metrítis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Caixets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que

necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Píldores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *trèmolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vellis a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA.— Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfors, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alf de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 30
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fets de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Cal posar els punts damunt les is

EGUEIX bufant damunt l'Ajuntament de la nostra ciutat una ventada de desprestigi.

Una hora la desencadena un partit, l'altra hora la desencadena l'altre. Tot serveix per a portar al poble la sensació que vivim en la pitjor de les administracions i que l'Ajuntament de Barcelona és una mena de Guilleries en els temps famosos del bandidisme.

Es parla del nostre Ajuntament i surt Topaze. Una fracció política acusa l'altra de prevaricacions, de negocis bruts. I s'utilitza tot per a desvetllar la suspicàcia.

La Lliga—amb dos portantveus canons com els senyors Ferran de Sagarra i Pellicena—ha anat tan enllà com es pot anar en aquesta campanya de desprestigi.

Sectors de l'Esquerra Republicana de Catalunya—ara l'un, ara l'altre—han estat fervorosos ajudants de semblant joc.

No venim a fer la defensa del nostre Ajuntament. Venim a dir—i ens concretarem en aquest darrer escàndol «autoòmnibus-tramvies»—que no creiem en la bona fe d'aquests acusadors xisclaires que porten rebuts comprovatius a la sala de sessions, ni creiem amb la sinceritat d'aquests altres que des d'un quant temps ençà que els convé fer campanya contra determinat sector del seu partit, prenen aires de gent d'altura, publiquen programes de lletra, desmentits pels seus fets, i giravolten les coses amb murrieria de polític, d'aquells dits «gats vells», per a poder portar l'opinió vers on els convingui.

La darrera sessió municipal de l'Ajuntament barceloní s'ha de confessar que fou escandalosa i vergonyosa. Els comentaris que l'han seguida han estat francament esvalotats. Unes cartes en mans del senyor Sagarra—en mans del senyor Sagarra havien d'anar a caure—han volgut confirmar que la Companyia d'Autoòmnibus havia repartit diners. Els partidaris de la Companyia de Tramvies—benaventurats ells—eren els únics que treballaven a la claror del sol, purs com una matinada...

Però resulta que aquestes cartes tenen esborrat el nom del destinatari. Qui podia ésser aquest? ¿No podien haver-les enviades—desconeixedors de la puresa de la gent de la Lliga—a qualsevol dels senyors que més cridaren a la passada sessió?

Convinguem que és extraordinari que aquests tramvies, tan benignes i agraits al senyor Cambó, tan afavorits amb permisos d'augmentar les tarifes, precisament en temps de misèria, ara tinguin al costat la gent rutilant, la gent sens màcula, els que criden puresa, els que no es cansen de demanar que l'actual Ajuntament segueixi perdent el temps i les coses vagin fent el seu curs, mentre la poderosa i magnànima Companyia General de Tramvies cobra les seves altes tarifes, sense competència.

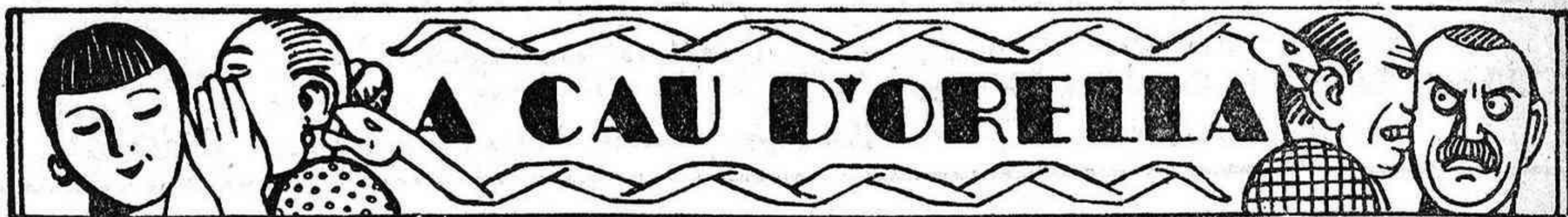
L'opinió imparcial s'ha decantat, en absolut, pels Autoòmnibus. Comuniquen els barris extrems; abarateixen les tarifes de transports, treuen l'abundós monopoli d'una Companyia. ¿Què ha fet la Companyia de reproable? Ha escampat diners? ¿Per què no s'han pogut presentar uns comprovants clars d'aquest delictes? ¿Per què la cridòria dels partidaris d'una Companyia i de l'altra, que res no aclara; que res no precisa, que únicament puja com onada de fang, sembla interessar més que una precisa nota dels fets?

Els barcelonins—i aquest és el cas—, d'aquest afer «autoòmnibus-tramvies», que sembla que ens beneficia per sempre més o que ens perjudique *in eternum*, en sabem poca cosa. No en sabem res, gairebé res més que l'escàndol municipal i les enraonies que, si bé parlen de taques que per un cantó, precisen llordeses per l'altre. Fins es parla d'empreses de diaris que finquen la seva vida en l'afer.

I aquesta torna té el treball de remenar fang. Empestifa els uns i els altres. Amb el desavantatge, per a les forces esquerranes de Catalunya, que les dretes—retirades per brutes i corrompudes—agafen cada dia més força. Es com si dintre les esquerres haguessin «dretitzants» que les volguessin tornar a fer bones. En el passat escàndol de l'Ajuntament, la cridada absurda, i com llançada a posta per amagar-se darrera, ha amagat l'amistat de les dretes per les grans Companyies establertes, ha pogut dissimular el seu interès, diguem-ne doctrinari, pel que ja està establert. ¿Que no faci res el nostre Ajuntament? Fins quan? Fins que en vinguin un altre. Quin serà aquest altre? ¿Tindran els que vinguin més dret a arranjar les coses de la ciutat que un Ajuntament com el d'ara? ¿No pot ésser pitjor? ¿No es recorden els escàndols dels Ajuntaments de la Lliga?

I consti que els de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA fa dies que en protestem d'aquest estat de coses tèrboles, de joc de personalismes, d'interessos en dansa, de cobejances que es cerquen amagar sota un vel de disciplina i de partit. La nostra actitud digna i vident ens ha aportat les simpaties dels qui van en dansa.

Per fer-se càrrec de la situació política actual, s'ha d'anar al poble, més enllà de les intrigues dels partits i de les redaccions dels diaris. Aleshores és quan es veu el pèssim efecte que el que esdevé fa a tots els que veuen la política com a govern i administració i no com a mitjà d'enlairar-se o de fer diners.

UN TIPUS ESPECIFIC DE REGIDOR LLIGUER

El senyor Ferran de Sagarra és el tipus específic de regidor lliguer.

Es greixosament tabolaire, no fa res més que política de partit, no té escrúpols. Tot sigui en honor i glòria de Nostre Dona la Lliga i de la propera elecció.

Sembla que a l'Ajuntament s'hauria d'anar a fer administració. Sembla que un Ajuntament és un lloc on homes d'un partit i un altre, i un altre, han de cercar arribar a una coincidència administrativa eficaça.

Res més equivocat. A l'Ajuntament — sobretot al nostre—, s'hi va per a enganyar pagesos i per a fer el més gran escàndol possible.

El senyor Ferran de Sagarra està sempre en escena. El veureu—fent eternament de lluna plena i arrossegant tovament el geste—, que diu als regidors adversaris: «Sou uns tigres». I després el veureu dirigir-se al regidor més proper del seu partit per a aclarir-li amb veu baixa: «Els he dit animals». Al cap

de poca estona torna el senyor Sagarra: «Sou de terra d'argila», i aclareix al company, fent el mateix joc: «Ja els he dit cul d'olla».

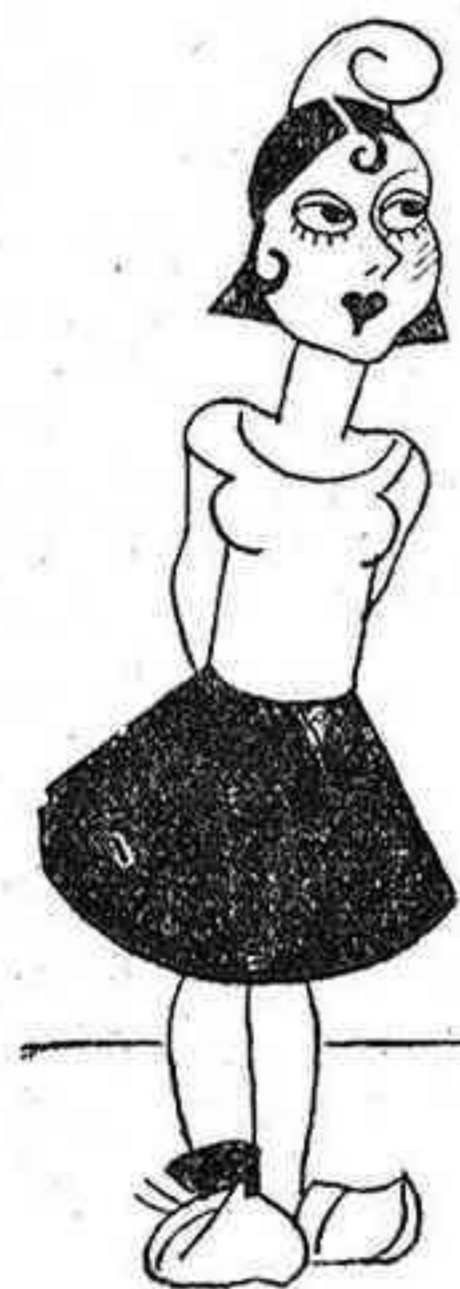
Tot el talent del senyor Sagarra és aquest. Tot l'enginy del senyor Sagarra és aquest. Portantveu d'escàndols i d'irregularitats, no us explicarà mai el seu tinglado. Els irregulars seran sempre els altres. El que no vol dir que els seus no vulguin fer passar gat per llebre i que, per exemple, en el cas del director de l'aquàrium, ciutadà J. de Sagarra i de Castellarnau, no es faci el possible per pujar aquest senyor a director general del Jardí Zoològic, càrrec que demana per força un títol de veterinari...

Els irregulars són els altres. Els perfectes, ells...

Ai si el passat torna!

EN LES PENYES DE L'ESQUERRA

¿Voleu oir les coses més esparveradores de l'Esquerra Republicana de Catalunya?

La República a Don Ale

- Pensi que vostè té seixanta set anys de diferència.
- Però encara tinc molta gana.

Aneu a les penyes on es reuneixen els seus afiliats.

Passar una estona en la penya ultra-esquerrana que es reuneix al «Lyon d'Or» és un encís edificant i exemplar.

Després d'haver escoltat els adictes del partit, rieu-vos de Topaze i de la llana dels xais!

EL REIAL CLUB

El «Centro Republicano» del Passeig de Gràcia és conegut per molts pel «Reial Club».

En els seus decorats salons és on es féu l'apoteòsica recepció del ministre de la Guerra, senyor Rocha.

Un dels més distingits entusiastes del nou ministre fou el diputat Martí Barrera, ex-anarquista i probable futur radical.

Calia veure com aquest diputat es movia entre tant general i tanta creu d'«honor al mérito».

—Qué obsequioso es este buen señor—conten que va dir un general, referint-se al ciutadà diputat senyor Martí Barrera.

—Debía pertenecer a la extinguida Unión Patriótica—diuen que va replicar un altre. —Su cara no miente. Y por otra parte, se le ve que entre galones se encuentra bien.

Aquestes absoltes, contades per dos generals, són unes grans absoltes adreçades al passat del ciutadà senyor Martí Barrera.

L'AFER DELS AUTOOMNIBUS

En l'afer dels autoòmnibus, la Federació de Barcelona de l'Esquerra Republicana de Catalunya passà aquesta carta als seus afiliats que havien de votar l'afer.

Copiem:

«Apreciat correligionari: Ens plau assabentar-vos que aquesta Federació, interpretant l'unànim desig dels que viuen en les barriades extremes, a favor de la ràpida implantació de les noves línies d'autobusos que uneixin les dites barriades amb la ciutat, va prendre l'acord de sumar-se a tal aspiració, declarant-la d'urgència i fent-se qüestió de partit, el que implica l'haver de donar el vos-

tre vot en el Consistori a favor de la concessió de les línies d'autobusos, de conformitat amb el pla Vachiér que en l'actualitat s'està debatent a l'Ajuntament.»

¿Què ha passat dintre l'Esquerra Republicana de Catalunya? ¿La Comarcal segueix fent de poker, o sigui de «comodín», com en diuen els castellans? ¿A qui s'ha d'obeir dintre aquest partit? ¿Es mouen els caps i les directives per poder ballar al compàs de la música que convinguí?

Es ben original la disciplina de la nostra Esquerra Republicana.

RUMOR

Havia corregut el rumor que «L'Opinió» i «La Humanitat» deixaven de publicar-se, tots dos diaris a la vegada.

Diuen uns que era perquè volien facilitar la concòrdia del partit. Altres deien que per afers d'administració.

No creiem que la nova sigui certa. Ens doldria que deixessin de publicar-se dos diaris catalans, talment com si els hagués aixafat un mateix tramvia en un mateix dia.

UNA FRASE DEL SENYOR COMTE DE GÜELL

Diuen que un periodista va preguntar al senyor comte de Güell la seva posició davant la lluita tramvies-autoòmnibus.

I diuen que el senyor comte de Güell va replicar:

—No en sé res. No sé res dels autoòmnibus ni dels tramvies.

Tractant-se del comte de Güell, és molt natural. El senyor comte de Güell va de l'auto a l'avió. Autoòmnibus i tramvies són coses, per a ell, menyspreables.

I també ho serien per a molts senyors de la Lliga, per als que els fan el joc, si no fos que les grans Empreses són tan simpàtiques...

L'EXPULSIÓ DEL GRUP «L'OPINIÓ»

El grup «L'Opinió» ha estat expulsat de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

El grup de «L'Opinió» entrà a l'Esquerra per a servir-se del partit, no per a servir el partit.

Des que el partit no els serví a ells, el partit tingué tots els defectes.

Els múltiples sous cobrats pels de «L'Opinió» — mercés al partit — no els treien pas l'enuig del damunt. Volien més, sempre més. Arribà fins l'hora que ja Catalunya i tot semblava feta per als de «L'Opinió».

D'aquest somni cobdiciós han passat al de polítics: *esbandits de l'Esquerra*.

I vagi per a ells el que volgueren fer servir d'inri per als altres.

La família lerrouxista

El convidat:—¿Ja ens menjem el pavo republicano?

—Sí, noi, sí... Com que no arribarem a Nadal.

«OBREU BE I AMB RECTITUD...»

Des dels temps de Quevedo i del rector de Vallfogona, per a no anar més lluny, la literatura humorística ha trobat un camp amplíssim i ben fermat en la descripció, comentari i sàtira de les evacuacions corporals, en llurs tres períodes clàssics d'anunciació més o menys flairosa i estrident, d'execució llatina o laboriosa, i de presentalla.

El folk-lore, per la seva banda, ha contribuït a fer inesgotable la matèria i dit sigui amb modèstia i perdó, que nosaltres no intentarem pas d'enfondir-hi.

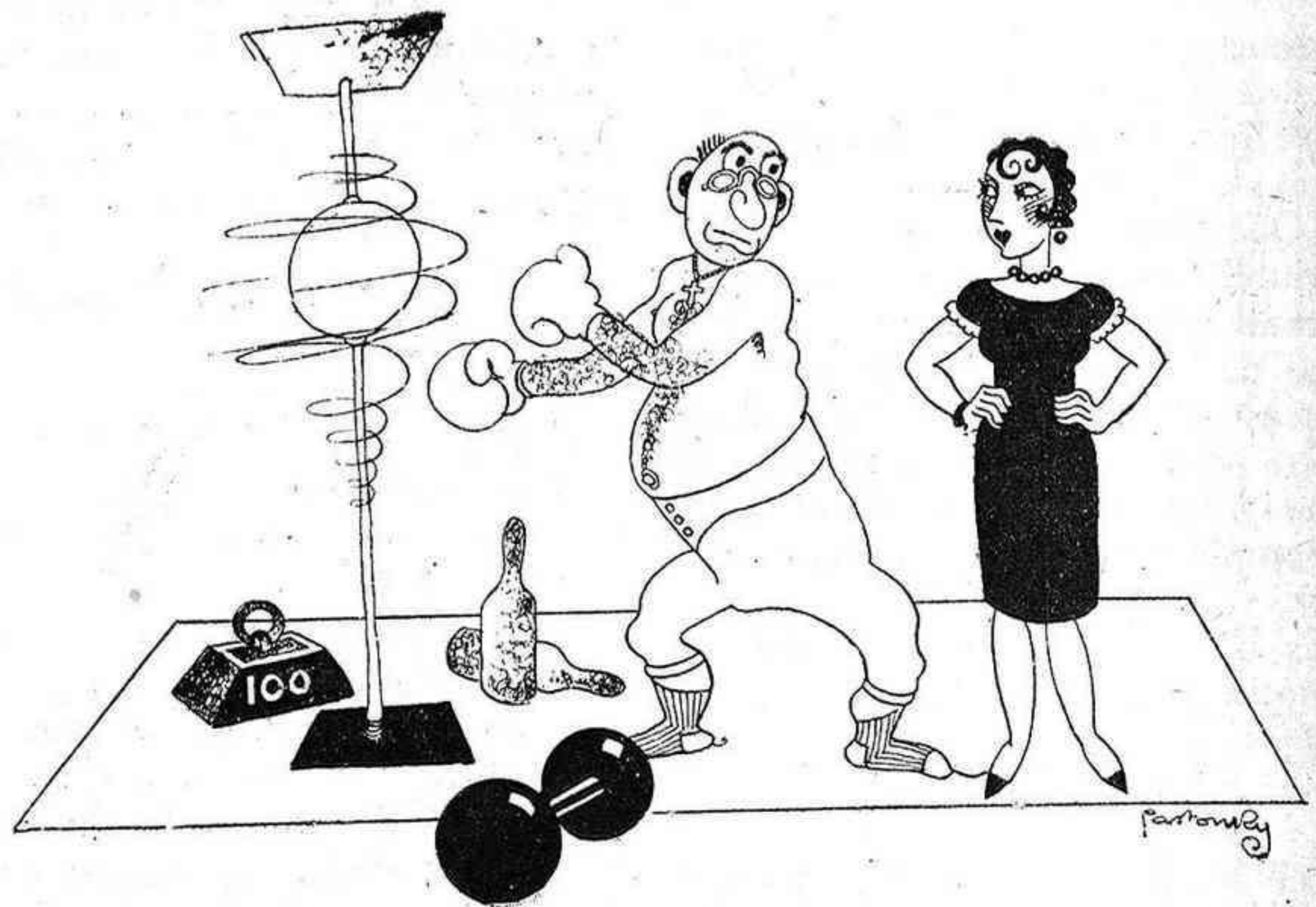
Farem observar, només, que quan més llibertat hi ha d'expressió, hom parla menys de brutícies excrementals. La prohibició de tractar d'afers de l'esperit i de la consciència, de relacions sexuals i d'altres temes considerats com herètics o perillosos, feia derivar la imaginació a les incidències i anecdotari de la inexorable i igualitària funció de «fer de cos», per allò de «C.g. el rei, c.g.

La fe... i els «calés»

—No t'hi amohinis, dona, ja veuràs com pagarà... Me'n vaig a resar un rosari a Sant Antoni de Pàdua...

—Més val que l'embarguis, creu-me...

Un regidor que es prepara

—Què fas, noi?

—M'entreno per a la propera sessió.

el papal i tot aquell qui no té capa».

Per això, en els safareigs místics, coneguts per sagristies, i en altres llocs on no es pot opinar en veu alta sense permís de l'Ordinari, després de malparlar del bisbe i de la provisió de curats i de rectories, floreix, gras i saborós, l'acudit escatològic.

Els heretges, els perduts, les bales de vidre, no tenim lleure, ganes ni aptitud per a perdre'ns en la tova i repel.lent orografia orgànica de les defecacions consumades. Ens en separa el bon gust i un mínim de pudor que avorreix tota mena de pudors.

Ara bé; l'ambient està tan impregnat d'immundícia, els carrers materials i les vies de l'esperit es troben tan obturats per la brutícia i les males olors infecten l'espai com si haguessin rebentat alhora totes les clavegueres i dipòsits de bassa, que no ens resta més remei, si no volem desentonar, que prendre les quartilles com un paper amb finalitat higiènica.

I va de conte. Hi havia un pensionat en el qual les lliçons eren apreses i compreses sense defalliments ni esforços; la moral no tenia res que dir; les relacions entre professors i col·legials eren respectuoses i corteses; a taula, a l'hora de l'àpat, hi havia destresa en l'art del ben menjar; el capteniment en el vestir, en la toaleta i en el tracte,

era pulcre i immillorable. Però, filllets, en la cambra excusada, en el receptacle de les matèries fecals, tot net i polit com un «boudoir» de damisella, semblava que el dimoni hi ballés. Es seguia la llei fatal i incorregible de què molta gent que saben animar una conversa d'altura, trinxar un pollastre o dansar un minuet, es porten a la comuna com uns perfectes porcs. Els rastres en el seient, a terra mateix, a les parets de rajola de València, eren inequívocs i inconfusibles. Era el temps del «Maura, sí» i «Maura, no», i hom prenia partit plantificant amb els dits a la paret, sucats no precisament amb pintura ni amb tinta, els mots de batalla. Llavors, el director del pensionat va creure escaient posar darrera la porta de cada water la següent màxima de significació moral i a l'ensens de bona ordenació del tràfec orgànic: «Obrad bien y rectamente».

Es el que ens permetríem d'aconsellar als senyors regidors que s'han pres la Casa Comunal com una comuna. Defequeu-vos, si us plau, ja que no sentiu altra necessitat ni missió, amb Barcelona i amb els ideals que us han obert la porta de l'excusat; però feu-ho sense deixar rastres ni mostres desagradables. Obreu amb rectitud, encara que només sigui en l'aspecte de punteria i, sobretot, estireu la cadena...

PANICAL

—Quins bolets fan grossos! que són de Les Planes?
—No, són de l'Ajuntament.

PASSANT

La boxa a l'Ajuntament

El passat dissabte a la nit, els venedors de diaris el cridaven així:

—i...! Amb el combat de boxa de l'Ajuntament!

No deien: «Amb la sessió de l'Ajuntament», no. Deien: «Amb el combat de boxa». I és que, d'un quant temps ençà les sessions municipals poden molt ben compararse amb els combats de boxa.

La nit d'avui fa vuit dies, com exemple. La nit d'avui fa vuit dies, hi hagueren bufetades i cops de puny a l'Ajuntament. Tot, gràcies a unes impertinències de la Lliga.

Aquest sistema de la impertinèn-

cia és el que la Lliga empra amb més entusiasme. I és natural: han vist que la República que ells temien és una República tolerant, respectuosa, i si els primers dies callaven esporuguits i procuraven fer-se oblidar, ara criden. Criden i injúrien amb una insolència, amb una impertinència veritablement insuportable. I no es recorden que els col.laboradors d'aquell general d'opereta que es digué Primo de Rivera i els col.laboradors d'aquell general de tragèdia que es diu Martínez Anido — llastimosament no podem emprar el temps pretèrit — ara, si tinguessin un xic de memòria — i un xic de vergonya, que tampoc no els aniria malament — haurien de callar. La Lliga, però, com que ja és vella, tan vella que ha esdevingut

rància, ha perdut la memòria. La vergonya la va perdre fa temps: quan el senyor Cambó canvià la falç i la barretina per una casaca de ministre.

Tant cridar qui més obligació té de callar, tant dir impertinències, tant insolentar-se no podien produir altre fruit que el dels cops de puny de l'altre dia. Naturalment, nosaltres no som amics del cop de puny, ni a l'Ajuntament ni gairebé al ring. Però sobretot, ni a l'Ajuntament. La raó del cop de puny ens sembla la negació de la raó.

De totes maneres compremem que, en un moment donat, el cop de puny té una certa eficàcia: quan no ha pogut convèncer la paraula, convenç el cop de puny. Que és el que ha passat a l'Ajuntament. A totes les travetes, a totes les insídies, a totes les insolències de la Lliga, hom oposava la paraula.

Ara hom ha oposat el cop de puny. A veure si servirà de lliçó.

QUIRZE DE BESORA

Després de la batalla

Pellicena: —Jo havia dit que es quedés sobre la taula i ha quedat sobre el meu nas.

DESPRES DE LA SESSIÓ EL DIVENDRES PASSAT

Fotogravats-Bastard

Abús per abbreferim l'autobús.

(Que consti que no cobrem cap «pela».)

VUITS I NOUS I CARTES QUE NO LLIGUEN

BARREJA DE NOTICIES

Es comenta molt el propòsit d'una autoritat barcelonina, consistent a posar una multa de 500 ptes. a la societat G. A. T. C. A. P. A. T. per donar espectacles de mal gust en plena Rambla de les Flors.

* * *

Els constructors i còmplices de l'altra parada, pensant en allò de què: «quan vegis les barbes del veí afaitar...», han desaparegut de Barcelona.

També podien marxar abans...

* * *

Llegim a «La Noche» que el Brasil ha encarregat als astillers japonesos la construcció de 30 vaixells, pagant la meitat del seu import amb cafè.

Si el Japó volgués cobrar-nos amb carbasses, quina marina més maca que podríem tenir a Espanya... Començant per un ex-ministre, de la Marina, no ens faltarien pas les espècies...

* * *

La «Jefatura de Policia» ha anul·lat tota mena de permisos d'arma.

No cal pas que s'alarmin els atracadors. No va pas per a ells aquesta mida... Els únics que usen permís són els que mai no la fan servir.

* * *

El «Ricardito» ja està en llibertat. Diu que ha tingut una molt bona conducta a la presó.

Ho creiem... No és per res, però vaja; a nosaltres tant se'ns en dona de la bona conducta d'un pres, que justament l'han tancat per mala conducta...

A la presó és fàcil conduir-se bé...

A fora, és on ja no ho és tant...
En March, també es porta bé...
I en Sanjurjo...

Per això segurament també els deixaran anar...

UN MANIFEST I UNA RESPOSTA

Els senyors de «L'Opinió» han llançat un manifest, que comença criticant l'obra i l'actuació dels dirigents d'Esquerra Republicana de Catalunya, i acaba aconsellant a qui els vol escoltar, que no creguin en ningú més que en ells, ja que sols ells poden arreglar l'actual situació.

No discutirem si tenen o no tenen raó aquests senyors...

No defensarem tampoc l'Esquerra...

Ara que nosaltres, com bons esquerrans, hauríem volgut que algú els hagués contestat...

No sabem per què, ningú no s'ha pres aquesta molèstia... Nosaltres ho farem en breus paraules.

Diuen els de «L'Opinió» que cal formar una Esquerra amb gent coneguda, de solvència, no amb quatre qualsevols...

Diem nosaltres: ¿Ens podrien dir d'on han sortit els senyors Terradelles, Casanelles i Ventallones?

Quina solvència tenen?

Diuen els de «L'Opinió» que cal una Esquerra laica...

Diem nosaltres: Quina barra!... Laica la vol, senyor Comas Calvet, vostè que es casa d'amagat per l'església?

¿Laica la vol, senyor Ventallones, ex-requetè, ex-congregant, ex-jesuíta i ex! quin fàstic?

Diuen els de «L'Opinió» que s'ha de dissoldre les joventuts d'Esquerra.

Diem nosaltres: ¿Què carai hi feia doncs vostè, senyor Terradelles, revistant les joventuts quan ocupava la cartera de Governació a la Generalitat?

Apa, homes, que ja sou massa ganasses...

La «vedette» desinteressada

- Vols que et compri un auto, amor meu?
- En fins prou que votis a favor dels tramvies,

¿Que no us heu mirat mai al mirall?... Sí?

Doncs per què escriviu manifestos?

Vosaltres no heu de manifestar res...

Es la gent la que en tot cas us manifestarà quelcom.

Ja us ho direm el què.

El més profund menyspreu...

ORACIO

Vós que sou omnipotent, Vós que heu creat el món, el llum, l'aigua, el gas Lebon, la magnèsia efervescent, la lepra, el mal de cai-

xal, puces, xinxes i mosquits, la verola, els volta-dits, el tifus i els radicals; Vós que sou omnipotent i sabeu fer jocs de mans, escolteu els catalans... Dissolgueu l'Ajuntament.

PROBLEMA

En un Ajuntament situat al centre d'una ciutat, s'ha de discutir un dictamen de gran interès i de gran transcendència política.

La casa on viu l'alcalde està situada a 300 metres de l'Ajuntament.

La casa on viu el secretari està

situada a 950 metres de la Casa Consistorial.

¿Qui arribarà el primer al Consistori?

—El secretari.

—Per què?

—Perquè l'alcalde és a Marsella.

UNA PREGUNTA

—Si avui dia el Pare Etern volgués tornar a refer les Taules de la Llei, ¿creieu que algú hi tindria res a dir?

—Sí, senyor.

—Com? ¿Qui podria objectar quelcom a l'obra del Totpoderós?

—En Lluhí i «sus botones».

els contes de l'Esquella

El caçador de lleons

—No s'amoïni senyor Cuyàs, jo li explicaré els dos millors mitjans existents perquè vostè pugui caçar tants lleons com vulgui.

El primer és el següent:

Vostè se'n va a l'Àfrica. S'enterra on els lleons hi van a fer-se caçar.

I es procura un gran bloc de pedra picada, de forma cúbica, d'un tamany regular; després, es fa fabricar una bola de bronze, grossa com una síndria de quatre pessetes.

Posa la bola damunt del bloc de pedra; vostè s'amaga darrera un arbre, i espera.

No tardarà gaire temps en veure venir un lleó tot esverat.

Vostè, carrega el fusell.

El lleó ensumarà el bloc, aixecarà una cama i farà un riu.

Després, d'un bot, pujarà damunt del bloc, i amb gran dignitat s'assentarà, bo i posant un peu sobre la bola de pedra, com els lleons del «Congrés»...

Ara li contaré l'altre mitjà... Es encara millor que aquest...

Vostè se'n va a la nit al desert de Sahara. No vagi pas al desert de Sarrià, perquè no li sortiria bé el «truco».

I espera.

Vostè no ignora que els lleons, com els tigres, tenen els ulls fosforescents.

Doncs bé, a la nit, els ulls dels lleons brillen com dos focos.

Quan el lleó vindrà, vostè veurà com dos llumanetes...

Apunta al mig dels dos punts brillants... i pam!, tira.

La bala haurà entrat tot just al cervell de la fera...

—Moltes mercès... li agraeixo molt els consells que m'ha donat... Ja el vindré a veure quan estigui de retorn...

—Marxa aviat cap a l'Àfrica?

—Demà mateix.

—Passi-ho bé, doncs.

—A reveure...

—Miri, que es deixa el paraigua...

* * *

—Caram, senyor Cuyàs... ¿Vostè per aquí?... ¿Com li ha anat per aquells països?

—Bé, molt bé, gràcies...

—Ha caçat força?

—Ni una perdiu...

—Així el meu sistema...

—Res, un fracàs...

—Com pot ésser?

—Veurà, ja li diré. El primer, el

de la bola i del pedestal, no el vaig provar.

—Ah! però el segon...

—Tampoc.

—Per tant, no hi ha dubte que els lleons tenen els ulls fosforescents...

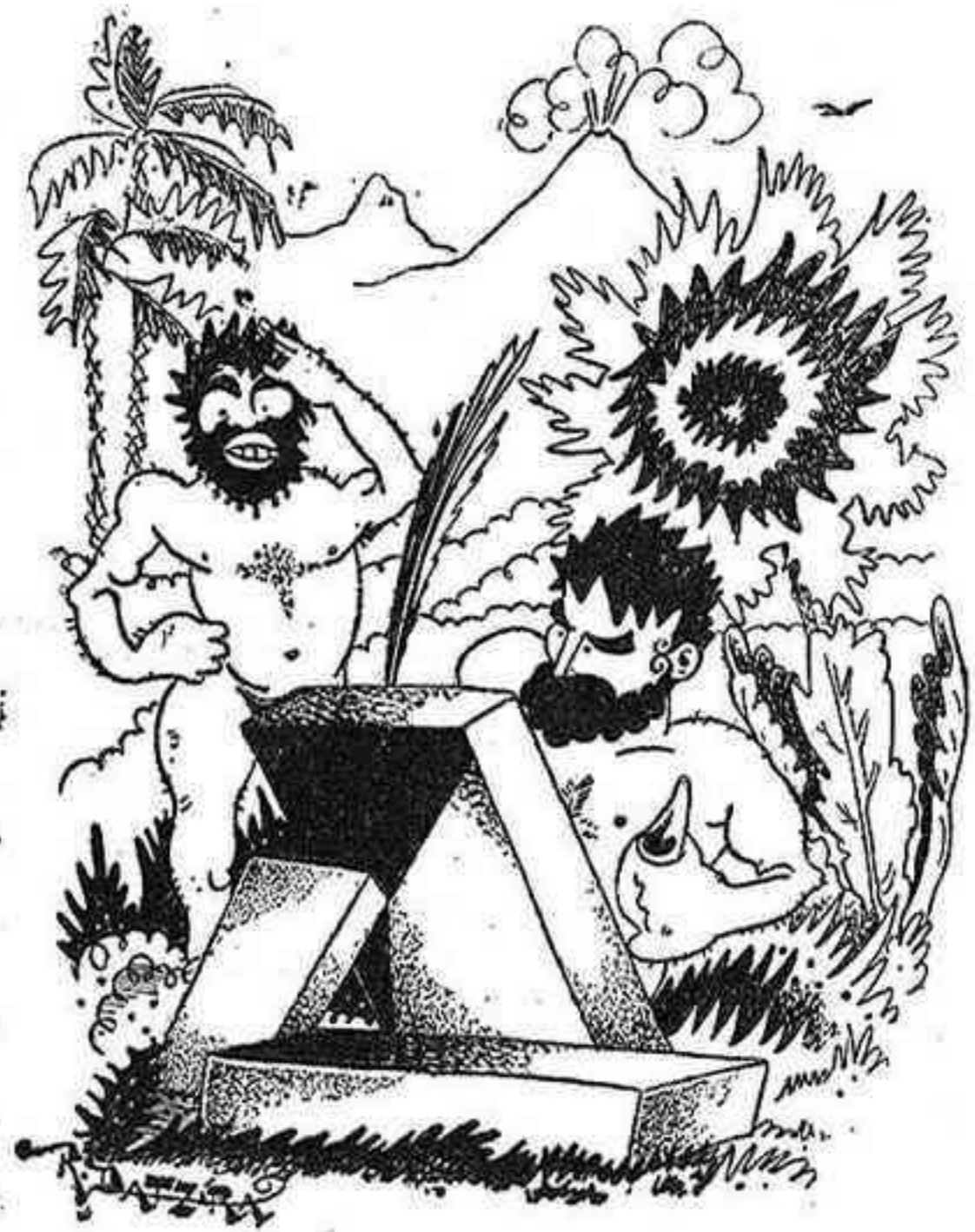
—Sí, sí... però es veu que els animals estan ja molt escarmentats de sortir de nits...

—No l'entenc.

—Doncs, miri; diu que ara no surten mai sols. Van de dos en dos, l'un al costat de l'altre, i cada un d'ells tanca un ull... Vostè tira apuntant al mig, i la bala passa entre ells dos...

—Caram! sí que, «amigo».

—Sí, home... Si avui en dia, un home no es pot fiar ni d'un lleó.

De l'edat de pedra

—Espera't que portaràs aquesta carta al correu.

CINEMA

Amb la nova temporada cinematogràfica, reprenem aquest any la secció de cinema, i seguint la nostra tradició, aquesta rúbrica continuarà essent completament imparcial.

Sense cap partit pres, exposarem la nostra opinió sobre el septè art, de manera que les ressenyes que acompanyaran les projeccions dels bons films seran vertaderament sinceres.

Creiem que és convenient i útil seguir, en aquesta matèria, un camí diferent al que segueixen la major part dels diaris, proclamant obres mestres tots els films que s'estrenen.

En el cinema, hi ha sens cap dubte vertaders «chefs d'oeuvre», però també hi han, sens dubte, films de tan baixa qualitat, que seria el no combatre-les, contribuir a la continuació d'aquesta deplorable producció.

El públic català veurà doncs aquesta temporada diverses produccions americanes, alemanyes, franceses i nacionals.

Cada nació té el seu gènere, i cada gènere el seu interès.

Es de remarcar en aquests moments les diverses produccions espanyoles que han sortit dels «Estudios» i de les obres dels seus intel·lectuals.

Pugui la quantitat igualar la qualitat.

«Els tres mosqueters».—(Que són quatre) no han pogut arribar, malgrat ésser tres, a fer un bon film.

Tot el més, aquesta producció arriba a ésser «teatre (i del dolent) cinematografiat» (mediocrament).

«Esclavitut».—Una bona pel·lícula, ben interpretada.

«Viatge de nuvis».—Un film de gust i d'esperit francès, més aviat que cinematogràfic.

«Solter innocent».—Amb en Chevalier i el «bebé» Leroy (ai, senyor, i quin nen més bufó i innocent!)

Si voleu que els ho diguem amb franquesa, innocents, n'hi han dos. Sense comptar amb el públic...

«El carrer 42».—Un film a veure.

«La pelirroja». — Una vampiresa!! Mau!

«I. F. I. no contesta».—Esperem que el públic no farà el mateix.

«Cabalgata».—Una de les millors pel·lícules d'aquest any.

«El signe de la creu».—Si el Crist ha portat la seva creu, el públic portarà també la seva.

«Don Quixot, internacional».—Obra espanyola! «Metteur, en scene» alemany! Artistes russos i francesos. Fons americans.

Públic...?

De Ferran VII n'han sortit—deixant de banda els bons peixos dels seus parents col·laterals—una dona tan plena de virtuts com Isabel II i uns pellingos tan celebrats com Alfons XII i Alfons XIII. I la fent hauria anat rajant si no s'hagués estroncat tot d'una.

*****

TELO ENLAIRE

TEATRE ESPANYOL

«La Gossa», de Money Eon i «La Fonchardiere», traducció de L. G. Guinjoan.

La inauguració de la temporada de l'Espanyol, feta amb aquesta obra, significa una rectificació o un tanteig.

No oblidem que Jusep Santpere i la seva companyia actuen en un teatre popular. Per un teatre popular, com l'Espanyol, l'estrena de «La Gossa» representa un ascens considerable.

No és gaire fàcil que «La Gossa» sigui l'obra de la temporada. La seva sàtira i el seu melodramatisme tenen una grisor que l'allunya de l'èxit popular. Però aquesta estrena haurà demostrat que el públic de l'Espanyol pot veure coses bones, mentre aquestes tinguin el gruix necessari perquè arribin a l'espectador de teatre popular.

Josep Santpere, molt bé en el seu paper. Josep Santpere, si troba pasta en l'obra, és sempre un actor de talla, de gran talla. Roseta Hernaez, ben justa en el seu difícil paper. També molt bé el senyor Alexandre Nolla. Bé el senyor Clapera. L'obra ben portada en conjunt i ben presentada. Obres com «La Gossa»

demanen decoració realista. I aquesta decoració realista, ben simple i ben portada, fou la que la direcció de l'Espanyol donà a la seva estrena.

TEATRE NOVETATS DE SANT FELIU DE GUIXOLS

«L'Agrupació Romea» de Sant Feliu de Guixols, sota els auspicis de l'«Associació de Teatre Selecte», ha posat en escena «Era un home», tragicomèdia en set quadros de Max Deauville, traducció de Ventura Gassol.

L'obra té vibració, modernitat i suggerència. Les seves escenes van directes a l'espectador i li comuniquen una inquietud fonament humana.

Però no ens volem pas estendre sobre l'obra. Fou representada a Barcelona i el nostre setmanari en féu la crítica en la seva hora. Ara ens serveix de pretext per a parlar d'una agrupació artística tan important com l'Agrupació Romea de Sant Feliu de Guixols.

«Era un home», junt amb una exposició de pintures, fou organitzada per aquesta entitat, en homenatge pòstum al gran pintor Angel Fernández. L'entitat excursionista «Mar i Muntanya», cedí el seu bell local d'exposicions. El poble de Sant Feliu correspongué a la crida. I tant el teatre, com l'exposició, es veieren curullats de públics que es contagiava amb l'entusiasme dels fervorosos i vibrava davant d'uns decorats que són una de les coses més intenses i vives que ha produït la nostra escenografia, i davant d'uns quadros que revelen un autèntic gran pintor.

La representació de «Era un home» ens posà en contacte, altra vegada, amb els actors ben dotats, entusiastes i estudiosos que són els components de l'«Associació Romea».

Benet Escribà, Emili Casanova, Angela Colet, Teresa Escribà, Pilar Casanova, Dolors Miralles, Catarina Pujades, Carme Montes, Miguel Jacomet, Josep Jacomet, Josep Font, Josep Vila, estigueren magnífics. Feren individualment i en conjunt un bon espectacle. Enric Lluelles assessorà la direcció i presentà eloqüentment Moux Deauville i els decorats de l'Angel Fernández.

La vetllada ens feu conèixer un gran músic Josep M.ª Vià. Les seves il·lustracions i comentaris davant de cada quadro de l'obra de Max Deauville són d'un músic de gran pervindre.

El fervor dels estudiosos, components de l'Agrupació Romea de Sant Feliu de Guixols, són un gran exemple pel nostre teatre comercial i depauperat. El que fuig de la ciutat es refugia a fora. Les nostres societats d'amateurs de teatre són la única esperança pel teatre Català.

A la representació hi assistí el ciutadà Conseller de Cultura, senyor Ventura Gassol, Enric Lluelles, Angel i Claudi Fernández, el crític de «Mirador», senyor Cortès, el senyor Pere Puig, Ramon Vinyes, etc.

«Era un home» fou un èxit.

WORK.

NOVES DE TEATRE

El senyor Climent Fernández Burgas, empresari del «Romea» per aquesta temporada, no té obres de Soldevila, ni de Millàs-Ramell, ni de Carrion, ni de Creuet. Tampoc no en té de Puig i Ferrater, ni de Gassol. No en té tampoc de l'Artís, perquè l'Artís no vol i no en té de Ramon Vinyes perquè el senyor Climent Fernández Burgas no vol tenir-ne.

Suposem que això ho haurà dit l'autèntic empresari de Romea i no li ho hauran fet dir els bon amics que Ramon Vinyes té en les planes anònimes de «La Publicitat».

Veritablement el senyor Fernández Burgas no té obres de Ramon Vinyes perquè no vol. En tindria prou amb canviar el criteri de «fernández» autèntic que té del teatre, substituint-lo per un criteri d'amor per al teatre català i de desamor per les obretes que es compren i es cobren drets. Aleshores Ramon Vinyes li donaria obra amb molt gust.

Es clar que quan això—impossible o que passi — passés, tampoc el senyor Fernández Burgas no podria trobar eco, entre els afins que li fan el caldo des de les seccions anònimes de «La Publicitat».

ESQUELLOTS

Recordeu que un sometenista es dedicava, des de la galeria de casa seva a matar coloms amb bala? Recordeu que va matar una dona i en ferí greument una altra?

Doncs bé, ara s'ha vist la causa i l'han condemnat jaja dos mesos i un dia de presó!!!

La vida d'una persona no val més que dos mesos i un dia de presó i una indemnització de quinze mil pessetes. Com que és tan barat, qualsevol ciutadà pacífic està exposat a que un salvatge amb permís d'arma el casi des de la galeria de casa seva.

Y el que, perquè té fam, roba un pa, si va a la presó s'hi podreix.

* * *

El senyor Lerroux vinga a parlar d'amnistia, sense recordar que March, Sanjurjo, Cavalcanti i tota l'altra bretolada monàrquica, és a la presó.

I sense tenir en compte que el poble, recordant aquesta genteta, no vol sentir parlar d'amnistia.

Avui, 29 de setembre de 1933, fa cent anys, dia per dia, que va morir al Palau de la Granja aquell monstre de cinisme i de maldat, conegut per Ferran VII.

De reis tan canalles com l'anomenat «Narizetas» en trobaríem pocs, i això que hi ha per triar, si no fos que té un nét capaç d'eclipar les glòries (?) del seu avi.

Aquests lladres que roben als pobres són els que mereixen càstigs més severos. El robatori cal condemnar-lo sempre, però és sempre més excusable quan hom roba un ric. I més profitós.

Però es veu ben bé que estem en mala època de decadència, en la qual ni els lladres saben ésser lladres.

* * *

A Canet de Mar tenen un capellà dels que converteixen la trona en barricada des de la qual injurien la República.

A Canet de Mar tenen un capellà d'aquells que, quan la mosca ens pugui al nas, haurem de perseguir a cops de pedra.

* * *

El governador ha recollit totes les llicències d'ús d'arma. Vet ací una cosa

que podria ésser una solució a Barcelona. Vet ací una cosa que evitaria els atracaments. I evitaria que qualsevol salvatge amb carnet de sometenista pogués matar la gent des de la galeria de casa seva.

* * *

El ministre de Justícia sembla que està redactant un projecte d'amnistia. No li volem donar consells, perquè es tracta de tot un senyor ministre, però...
¿Però no valdria més que hom donés a la funció d'administrar justícia una sariositat que no té manta vegada?

* * *

Han anat uns pelegrins espanyols (1) a Roma. I han estat rebuts pel Sant Pare. I el Sant Pare els ha parlat de la situació religiosa a Espanya.

Aquest pobre senyor valdrà més que es cuidi de casa seva.

(1) Sembla mentida, però encara en queden.

Diem que Ferran VII va morir, i no és del tot cert. La seva mala baba havia d'immortalitzar-se. Fill d'una dona adúltera i lasciva, Maria Lluïsa, la seva quarta mulier, Maria Cristina, es dedicava a la pietosa labor de planxar matalassos en companyia del jove i ben ceptat «Fernandito» Muñoz, mentre ell es revolcava en el seu llit de mort.

Abans de la «corrida»

—Feu que surti bé la *corrida* del dos d'Octubre a la Plaça del Congrés i us prometo un socialista de cera de tamany natural.

El govern Lerroux, antesala de Garcia Robles, és, històricament, la contrafigura del govern Castelar que va donar la *puntilla* a la República del 73. Segueix idèntics procediments i recau en els mateixos pecats. Encara són a temps de barrar el pas als possibles generals Pavía i Serrano... i a allò que vindrà després.

***

Anem comptant. Deixant de banda els antecedents, gens favorables, del cap radical i de la seva política, el nou govern ens torna a encomanar la malaltia de la «gota militar», de la qual ens creïem guarits i preservats per sempre. Dóna càrrecs de confiança a militars rellevats per Azaña; proveeix les vacants de generals, deixades en

Doctor MORA.—Vies urinàries, Sífilis, Impotència. Plaça de la Universitat, 1. De 10 a 1 i de 4 a 8.

suspens per l'anterior govern; procedeix a la revisió dels expedients ja fallats contra funcionaris enemics de la República; sospèn judicis contra empleats desafectes el règim, que pululen en ambaixades i consolats fent més mal que una pedregada; i com a apoteosi, per ara, hom distingeix amb tota solemnitat, amb caràcter al·legòric, amb la creu del Mèrit Militar, el ministre de la Guerra de la Dictadura a Portugal.

***

Diuen que s'havien de fer maniobres militars en terres de Lleida i que s'han suspès per la temença de no sabem què. Es parla d'un acte que havia de tenir lloc, a Borges Blanques, precisament, del qual havien de derivar-se perills i temences per a la República i Catalunya.

Demanam que es parli clar. Per la nostra banda direm que a Catalunya sobren les maniobres: les militars i les altres. Els nostres camps no han de servir per diversió de ningú ni per amenaces que podrien sortir cares. Quan es tractés de defensar la nostra terra, no serien pas els *altres* que anirien al nostre costat. Tot el contrari.

***

La Casa de la Ciutat té una vella mala fama. Els lerrouxistes que, de fet, no se n'han mogut mai des del dia que hi varen entrar per primera vegada, hi han escampat l'epidèmia con-

guda per Espiroquetosi i totes les brigades raticides del món no es veurien amb cor d'extirpar-la.

Es el que deia un espavilat: —A la Casa Gran, noi, no sé què passa. Així que hi entres, si vols saber l'hora que és te'n vas de dret a la butxaca del qui

té relloge en lloc de molestar-lo amb la pregunta.

—Per aquest motiu—va vontestar-li l'interlocutor—em deixo el relloge a casa quan haig de venir aquí. I no et pensis, una vegada me'n vaig trobar un a la butxaca de l'americana! També cauen gangües, de tant en tant.

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancants de vigor sexual. etc.

Tabletas de vida «GRAFF»

(A Amèrica HERCULINA) retornen la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'específics. Gratuïtament enviarem fascicle interessant.

DEMANEU-LO A

LABORATORIS «GRAFF»

Apartat, 415 VALENCIA

TABLETAS DE VIDA
GRAFF

FANG VIU

TEATRE MORALISTA

CAFES DEL BRASIL

PER TOT ESPANYA

Exigiu els cafès del Brasil

Són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFE

LA REGLA

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

PERLAS "FEMI" Marvellós producte de la ciència moderna
d'acció segura, sense perjudicar la salut

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall
pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i
ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop de la Plaça de la República)

BARCELONA

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

ANUNCIEU

A

L'Esquella de
la Torratxa

ARMERIA·RADIO

vender a plaça i al comptat

desitgen
agent

Barcelona-Gràcia

F. Bardó
Goya 11
Tel.
73497

G. ALOMAR Vies urinàries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Llibreria Espanyola - Rafel López

Rambla del Mig, 20,

Barcelona

Telèfon 20160

Dr. LOUIS RAMUSAN

Fisiología e higiene del matrimonio

(Breviario íntimo de los casados)

Preu: 8 ptes.

EMIL LUDWIG

LOS TRES TITANES

Un tomo relligat tela 20 pessetes

Vocabulario Castellano-Catalán

Preu: una pta.

El dia de sessió a l'Ajuntament

L'urbà: —Ja veig que vénen preparats, però els falta aquest llibre.